

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความตระหนักและจิตสำนึกของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม
ของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ผู้เขียน นายปริญญา โปธาเกียง

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ศาสตราจารย์ ดร. มনীศ สุวรรณ	ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร. อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ พวงเพชร ธนสิน	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความตระหนักและจิตสำนึกของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมและการจัดการปัญหาในเทศบาลตำบลอุโมงค์ 2) ศึกษาความตระหนักและจิตสำนึกของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม และ 3) เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 350 คน ผลการศึกษาพบว่า

สภาพปัญหาและความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอย และการจัดการภูมิทัศน์เมืองในเขตเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน อยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่ขยะมูลฝอยที่พบมากที่สุด คือ การทิ้งขยะมูลฝอยไม่เป็นที่ รองลงมาคือ ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยไม่เพียงพอ ขยะมูลฝอยบางชนิด เช่น เหล็ก พลาสติก แก้ว ข่อยสลายยาก และขยะอุดตันท่อระบายน้ำและคูคลอง ปัญหาการจัดการภูมิทัศน์เมือง ที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ มีการติดตั้งป้ายโฆษณาชวนเชื่อตามถนนมากเกินไป มีการสร้างอาคารหรือสิ่งต่าง ๆ รุกล้ำแหล่งน้ำสาธารณะ และมีการรुकล้ำถนน และพื้นที่สาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

ความตระหนักและจิตสำนึกของประชาชนในเรื่องขยะมูลฝอย และการจัดภูมิทัศน์เมืองอยู่ในระดับสูง โดยประชาชนรับรู้และเห็นด้วยว่าปัญหาขยะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ปัญหาปริมาณขยะเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายควรร่วมมือแก้ไขปัญหาโดยเร็ว ปัญหาขยะส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต ด้านการจัดการภูมิทัศน์ เห็นด้วยว่า ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองให้น่าอยู่ ปัญหาภูมิทัศน์เป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายควรร่วมมือแก้ไขปัญหา วัดและโบราณสถานมีคุณค่าทางวัฒนธรรมต่อชุมชน และการวางผังเมืองเป็นเรื่องที่จำเป็นต่อชุมชน

แนวทางในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ประชาชน เห็นว่า ควรมีการจัดตั้งศูนย์รับซื้อขยะในชุมชน มีโครงการรณรงค์การแยกทิ้งขยะ โดยผู้ทิ้งขยะ มีการส่งเสริมการทำน้ำหมักชีวภาพหรือปุ๋ยหมักใช้เองในครัวเรือน จัดให้มีถังทิ้งขยะอินทรีย์โดยเฉพาะ ด้านการจัดการภูมิทัศน์ประชาชนเสนอว่า เทศบาลควรเอาใจจริงเอาใจกับผู้ประกอบการ ร้านค้าที่จัดตั้งแผ่นป้ายโฆษณาขนาดใหญ่บดบังทัศนียภาพของชุมชน ไม่ควรปล่อยให้มีการจัดสร้างตึกสูงในเขตชุมชน การสร้างบ้านเรือนของประชาชนในชุมชนทางเทศบาลควรเข้ามาควบคุม ดูแล และควรมีการกำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์โบราณสถานที่

ข้อเสนอแนะในการจัดการปัญหาขยะในชุมชน ควรมีการจัดตั้งศูนย์รับซื้อขยะในชุมชน มีโครงการรณรงค์การแยกทิ้งขยะ โดยผู้ทิ้งขยะ ส่งเสริมการทำน้ำหมักชีวภาพหรือปุ๋ยหมักใช้เองในครัวเรือน ส่งเสริมการตลาดการใช้ถุงพลาสติกในครัวเรือน เช่น การนำตะกร้าหรือถุงไปจ่ายตลาด

ข้อเสนอแนะในการจัดการปัญหาการจัดการภูมิทัศน์ในชุมชน เทศบาลไม่ควรปล่อยให้มีการจัดสร้างตึกสูงในเขตชุมชน ควบคุม ดูแล ให้ลักษณะบ้านมีความสอดคล้องกับลักษณะทางวัฒนธรรม และความเป็นอยู่ในชุมชนเขตโบราณสถาน วัด ไม่ควรให้มีการสร้างแหล่งบริการ และควรมีการกำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์โบราณสถานที่ชัดเจน

Independent Study Title People’s Awareness and Conscience in Environment Management of Umong Municipality Mueang Lamphun

Author Mr.Prinya Pothakiang

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisory Committee

Professor Dr.Manut Suwan Chairperson

Professor Dr.Anurak Panyanuwat Member

Assoc.Prof.Puangpetch Dhanasin Member

ABSTRACT

The study, entitled, “People’s Awareness and Conscience in Environment Management of Umong Municipality Mueang Lamphun” aimed to 1) investigate environmental circumstance and management in Umong Municipality; 2) examine people’s awareness and conscience in environment management; and 3) explore approaches in solving environmental problems. This study was a descriptive research employing a set of questionnaires as an instrument to collect data. The sample of this study was 350 people living in Umong Municipality, Mueang District, Lamphun Province. Findings were as follows:

The garbage problem situation and severity as well as landscape management in Umong Municipality, Mueang District, Lamphun Province was at the medium level. The garbage problems mostly found were discarding garbage in wrong places, insufficient garbage containers, some garbage i.e. steel, plastic and glass was difficult to degrade and some garbage stuck in drainage pipes and canals, respectively. Additionally, landscape management problems that mainly found were too many advertising billboards along the roads, buildings or other construction siks invaded into public water sources, public areas and roads for their own benefits.

In addition, the people’s awareness and conscience in garbage and landscape management was in high level. They acknowledged to and agreed with that the garbage problem caused impacts to environment, and that it was the problem that urgently required public participation in society since it affected people’s physical and mental health. Moreover, they agreed that it required a participatory action from all participants in society in order to deal with landscape management.

Monasteries and ancient remains were culturally valuable to the community and city plan was also necessary to the community.

With regard to approaches in tackling environmental problems, people contended that the center for buying garbage should be set up in the community; garbage separation campaign project should be stimulated; Effective Microorganisms (EM) Producing and composting should be promoted; and organic garbage bin should be provided specifically. Furthermore, they recommended that the Municipality should take a serious action with store owners in constructing large advertising billboards obscuring the community scenery; high buildings should not be allowed in the community; the Municipality should superintend in people's houses building; and the ancient remains conservation areas should indicated.

Regarding the study's suggestions for tackling garbage management in the community, there should be a garbage buying center in the community, a garbage separation campaign project, Effective Microorganisms (EM) and compost self-making in households, and plastic bags usage reducing but baskets or cloth bags promoting instead.

Finally, in dealing with community landscape management problem, the Municipality should not allow the construction of high buildings, supervise the features of houses to be in compliance with culture aspects, not allow the entertainment spots to be adjacent to temples or ancient remains, and specify the ancient remains conservation areas obviously.